

****

Na kraju, ostalo je još jednom zahvaliti se svima koji su doprinijeli uspješnom radu redakcije *Pro tempore* i osigurali kvalitetu časopisa na koje je naše čitateljstvo naviklo. Na prvom mjestu to su autori radova, kritičkih ili historiografskih osvrti, eseja, prikaza ili drugih priloga u ovom broju. Zahvaljujem se u ime čitavog uredništva i svim stručnim recenzentima koji su nam davali korisne savjete, strpljivo pregledavali radove koje smo im slali, davali na, kada je bilo moguće, recenzentske primjerke novijih knjiga koje su prikazane u ovom broju časopisa te usmjeravali cjelokupni rad redakcije. Naravno, kvalitetu časopisa *Pro tempore*, kao i svih časopisa, neizmjereno obilježavaju lektori, grafički urednici i prevoditelji. Njihov trud je, nadam se, dobro odražen i u ovom broju časopisa. Na kraju ostaje mi da se zahvalim i sponzorima i donatorima bez kojih ovaj broj časopisa *Pro tempore* ne bi bio moguć, posebice Odsjeku za povijest pri Filozofskom fakultetu i njegovoj pročelnici prof. dr. Bruni Kuntić-Makvić.

Povijest još uvijek ima draž nedovršenog iskopavanja.

— *Marc Bloch (Feudalno društvo)*

Stvarnost povijesti leži u pojedinostima, a već i pri zapisivanju skice je sastavljaču bolno jasno kako će se svaki puta kada bude pokušao poopćiti nešto, izvrnuti upravo one činjenice, koje želi istaknuti.

— *Joseph Alois Schumpeter (Konjunkturzyklen)*

— **Filip Šimetin Šegvić**, Zagreb, 22. ožujka 2011.

ZNANSTVENO-STRUČNI SKUP „RIJEKA SAVA I GRAD ZAGREB: POVIJESNA ISKUSTVA I BUDUĆI RAZVOJ“

Povodom 110. obljetnice početka regulacije Save kod Zagreba i 45. obljetnice velike poplave, održan je znanstveno-stručni skup „Rijeka Sava i grad Zagreb: Povijesna iskustva i budući razvoj“. Skup, održan 26. listopada 2009. godine u sjedištu Hrvatskih voda, zajednički su organizirali Društvo za hrvatsku gospodarsku povijest i ekohistoriju i Hrvatsko hidrološko društvo, pod pokroviteljstvom Hrvatskih voda. Na ovoj vrlo značajnoj manifestaciji sudjelovalo je tridesetak stručnjaka, autora, govornika i izlagača, različitih profila i zanimanja. Svaki je iz pozicije svoje struke nastojao protumačiti međuodnos rijeke Save i grada Zagreba, kao i njezino značenje u širem lokalnom i regionalnom kontekstu.

Sudionici skupa bili su: arhitekti Zrinka Barišić Marenić, Ivica Čizmek, Zoran Hebar, Hrvoje Hrabak, Krešimir Ivaniš, Fedor Kritovac, Ariana Štulhofer, Andrej Uchytel;

inženjeri građevinarstva Danko Biondić, Dejan Komatina, Zvonko Marenić, Josip Petraš, Ljudevit Tropan, Janja Zlatić-Jugović; inženjeri prometnih znanosti Ivan Dadić i Krešimir Vidović; povjesničarka umjetnosti Branka Hlevnjak; geodet Branko Vujasinović te filmski redatelj Bogdan Žižić. Skup su svojim sudjelovanjem obilježili i povjesničari. Profesorica Mira Kolar Dimitrijević predstavila je svoje istraživanje o socijalnim slojevima i uvjetima života u južnom dijelu Zagreba između dvaju svjetskih ratova. Profesor Hrvoje Petrić izložio je svoj osvrt na poplave Save u okolici grada Zagreba kroz povijest. Dr. sc. Mirela Slukan Altić govorila je o povijesti regulacije rijeke Save kod Zagreba i njezinim posljedicama na izgradnju grada. Profesor Ivica Šute ponudio je jednu komparativnu analizu događaja vezanih uz poplave rijeka Save i Arna tijekom 1960-ih godina. Dr. sc. Zlata Živaković-Kerže izložila je osvrt na zakonske osnove odvodnje i regulacije Save kroz povijest. Na skupu su sudjelovali i članovi uredništva časopisa *Pro tempore*: Tomislav Brandolica, Marko Lovrić te Filip i Nikolina Šimetin Šegvić. Predvođeni profesorom Dragom Roksanđićem, predstavili su rezultate iscrpnog istraživanja o dramatičnim događajima na zagrebačkom Filozofskom fakultetu tijekom poplave Save 1964. godine. Istraživanje je provedeno nizom razgovora s tadašnjim profesorima, studentima i osobljem fakulteta, kao i provjerom opsežne arhivske građe, sve radi što vjernije rekonstrukcije događaja i okolnosti koje su pogodovala poplavi i nesreći. Sva izlaganja i istraživanja trebala su kontekstualizirati međuodnos rijeke i grada, njihovu prošlost i budućnost.

Prije 110 godina započeli su radovi na regulaciji rijeke Save na širem području tadašnjeg grada Zagreba, nakon poplave 1895. godine. Projektom i izvođenjem tih radova u narednom razdoblju u značajnoj mjeri povećana je sigurnost od poplava, utjecalo se na okoliš, te su stvoreni povoljniji uvjeti za gospodarski razvoj i prostorno uređenje. Već je tada bila zacrtana linija provedbe korita rijeke Save kroz prostor savske doline i time određena buduća gradnja, odnosno odrednica grada. Pojava velike poplave 1964. godine, koja je uz ljudske žrtve prouzročila i velike materijalne štete, dodatno je utjecala na intenziviranje regulacijskih radova na rijeci Savi u gradu Zagrebu. Način reakcije na tu poplavu utjecao je na razvoj vodnog gospodarstva u cijeloj Hrvatskoj i u bivšoj državi. Međutim, obje poplave i njihov utjecaj na prirodne i društvene okolnosti u gradu Zagrebu nije dovoljno istražen ni vrednovan. Različite okolnosti uvjetovale su na različit način pristup odnosu grada i rijeke. Bez obzira na donošenje različitih planova i prihvaćanje različitih projekata postoje i dalje društveni prijepori o pristupu grada njegovoj rijeci, što je uočeno i na prošlogodišnjim skupovima o vodama i razvoju grada Zagreba.

Sudionici skupa ponudili su svoje prikaze i vrednovanje dosadašnjih realizacija, kao i procjene mogućih budućih stanja i događaja povezanih s regulacijom rijeke Save u Zagrebu. Također, razmatralo se i o utjecaju tih radova na sadašnje stanje odnosa rijeke i grada. Općenito ne postoje dovoljno opsežna istraživanja iz područja povijesti, a ni drugih disciplina i područja (urbanistička, kulturno-antropološka, ekonomska, pravna, ekološka, tehnička itd.) o međuodnosu grada Zagreba i rijeke Save u daljoj i bližoj prošlosti Zagreba. Nadalje, nedostatna su istraživanja i o suvremenim društvenim i socijalnim aspektima utjecaja rijeke Save na razvoj grada, a koji bi trebali biti polazišnom točkom u evaluaciji toga prostora, osobito u sklopu prostornog planiranja kao i pri zaštiti prirodnog i kulturnog ambijenta rijeke Save u Zagrebu. Vodni gospodarstvenici, hidrolozi i srodne struke rijetko progovaraju o društvenom i ekonomskom aspektu utjecaja rijeke Save na grad Zagreb. Zbog svega navedenoga bi istraživanje povijesnog

odnosa grada Zagreba i rijeke Save trebalo donijeti nove spoznaje koje će pridonijeti boljem razumijevanju toga problema. Suradnja među stručnjacima različitih struka koji se bave rijekom Savom omogućila bi uvid u problematiku suvremenog stanja, a njihova komparativna analiza mogla bi prostornim planerima i urbanistima otvoriti neke nove mogućnosti valorizacije rijeke Save u Zagrebu temeljene na povijesnim iskustvima.

— **Marko Lovrić** [povijest]

IZVJEŠTAJ SA ZNANSTVENOGA SKUPA „ANNALES U PERSPEKTIVI: CILJEVI I POSTIGNUĆA“

Godine 2009. obilježeno je osamdeset godina izlazenja časopisa *Annales, d'Histoire Économique et Sociale*, čiji su utemeljitelji Lucien Febvre i Marc Bloch. Bloch i Febvre time su započeli ono što su mogli samo priželjkivati: usmjerili su razvoj povijesne znanosti kroz cijelo 20. stoljeće stvorivši najutjecajniji historiografski pravac 20. st., tzv. školu Analā (neki „analisti“ ne smatraju da postoji „škola“ Analā). Odbacivanjem tradicionalne historiografije, koja je od 19. stoljeća dominantna struja u francuskim institucijama te okretanjem prvenstveno ekonomskoj i socijalnoj historiji, razvili su Novu historiju koja je ostavila značajan trag na generacije povjesničara i brojne nacionalne historiografije. Među njima je i hrvatska historiografija, koja se s analistima isprva upoznala preko Miroslava Brandta, Mirjane Gross i dr.

Povodom te obljetnice časopis studenata povijesti *Pro tempore* je u suradnji s Odsjekom za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu, a uz potporu Francuskoga veleposlanstva u Zagrebu, organizirao znanstveni skup pod nazivom „*Annales* u perspektivi: ciljevi i postignuća“ s počasnim gostom i izlagačem prof. dr. Andréom Burguièreom, nekada i urednikom *Annales*a, a danas članom uredničkog savjeta časopisa. Skup je održan 26. travnja 2010. godine u Multimedijalnoj dvorani knjižnice Filozofskoga fakulteta, u formi okrugloga stola s engleskim jezikom kao službenim jezikom skupa. Središnje izlaganje bilo je upravo izlaganje prof. dr. Andréa Burguièrea, a ostali referenti bili su, redom, prof. dr. Nenad Ivić, prof. dr. Boris Olujić, prof. dr. Mario Strecha, Branimir Janković, prof. te studenti Filip Šimetin Šegvić i Tomislav Brandolica, Marta Fiolić i Marko Lovrić. Okruglim stolom moderirali su prof. dr. Drago Roksandić, Filip Šimetin Šegvić i Tomislav Brandolica.

Pozdravne govore održali su dekan Filozofskoga fakulteta prof. dr. Damir Boras, prof. dr. Iskra Iveljić u ime Odsjeka za povijest, prof. dr. Drago Roksandić u ime moderatora skupa, veleposlanik Francuske u Hrvatskoj Jérôme Pasquier i Filip Šimetin Šegvić kao glavni urednik časopisa *Pro tempore*. Tomislav Brandolica publici je ukratko predstavio prof. Burguièrea iznijevši osnovne crte njegove biografije.

André Burguière je na početku svoga izlaganja zahvalio na inicijativi koja je rezultirala ovim okruglim stolom te je najavio temu svoga izlaganja, a riječ je bila o „preispitivanju nove generacije analista“ i koncepcije mentaliteta. To je uostalom i dio njegove nove knjige izdane 2006. godine: *L'école des Annales: Une histoire intellectuelle*.⁸ Burguière napominje kako njegova knjiga nije prikaz povijesti i razvoja „škole“ Analā, već jedna mapa njezinih utjecaja i mijena, pa, između ostaloga, i teorija povijesti mentaliteta. Razvoj historijske

Pro Tempore

Pro Tempore

ČASOPIS STUDENATA POVIJESTI BROJ 8/9, 2010.-2011.

Pro Tempore

Časopis studenata povijesti
godina VII, broj 8-9, 2010-2011.

Glavni i odgovorni urednik
Filip Šimetin Šegvić

Počasni urednik
André Burguière

Uredništvo
Tomislav Brandolica, Marko Lovrić,
Andreja Piršić, Filip Šimetin Šegvić,
Nikolina Šimetin Šegvić, Stefan
Treskanica

Urednici pripravnici
Marta Fiolić, Kristina Frančina, Sanda
Vučićić

Redakcija
Tomislav Brandolica, Marta Fiolić,
Kristina Frančina, Marko Lovrić,
Andreja Piršić, Nikolina Šimetin Šegvić,
Filip Šimetin Šegvić, Stefan Treskanica,
Sanda Vučićić

Tajnica uredništva
Martina Borovčak

Recenzenti
dr. sc. Damir Agičić
dr. sc. Ivo Banac
dr. sc. Zrinka Blažević
dr. sc. Ivan Botica
Miodrag Gladović, d.i.e.
dr. sc. Borislav Grgin
dr. sc. Mirjana Gross
dr. sc. Željko Holjevac
dr. sc. Nenad Ivić
Branimir Janković, prof.
dr. sc. Bruna Kuntić-Makvić
mr. sc. Hrvoje Klasić
dr. sc. Isao Koshimura
dr. sc. Mirjana Matijević Sokol
dr. sc. Hrvoje Petrić
dr. sc. Radivoj Radić
Danijel Rafaelić, prof.
dr. sc. Drago Roksandić
dr. sc. Relja Seferović
dr. sc. Boris Senker
Marina Šegvić, prof.
dr. sc. Božena Vranješ-Šoljan

Lektura i korektura
Marta Fiolić
Ana Jambrišak
Vedrana Janković
Nikolina Kos
Marko Pojatina
Tihomir Varjačić
Tajana Vlasiavljević

Dizajn i priprema za tisak
Tomislav Vlanić
Lada Vlanić

Prijevodni s engleskog jezika
Tomislav Brandolica
Jelena Krilanović
Tina Kužić, prof.
Marko Lovrić
Marija Marčetić
Judita Mustapić
Andrea Pečnik
Marko Pojatina
Prijevodi s njemačkog jezika
Sara Katanec
Mirela Landsman Vinković
Azra Plićanić Mesić, prof.
Filip Šimetin Šegvić
Prijevodi s francuskog jezika
Marta Fiolić
Tea Šimičić
Marina Šegvić, prof.
Mihaela Vekarić
Prijevodi sa slovenskog i srpskog jezika
Krešimir Matešić
Prijevodi s talijanskog jezika
Marina Šegvić, prof.

Izdavač
Klub studenata povijesti - ISHA
Zagreb

Tisak
ZT ZAGRAF

Naklada
Tiskano u 300 primjeraka

ISSN: 1334-8302

Tvrđnje i mišljenja u objavljenim
radovima izražavaju isključivo stavove
autora i ne predstavljaju nužno stavove
i mišljenja uredništva i izdavača.

Izdavanje ovog časopisa financijski su
omogućili:
Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu,
DTM GRUPA d.o.o.,
NARCOR d.o.o.,
TRANSPORTI KRAJAN d.o.o.,
HEMA d.o.o.,
KEMOKOP d.o.o.,
EUROGRAF d.o.o.,
Privatne donacije: S. S., M. F., prof.
dr. Drago Roksandić, Marko Lovrić,
Filip Šimetin Šegvić, Nikolina Šimetin
Šegvić, Tomislav Brandolica.

Redakcija časopisa Pro tempore svim
se donatorima iskreno zahvaljuje na
financijskoj podršci!
Redakcija se također posebno
zahvaljuje gospodinu Zlatku Ožboltu,
dia na trudu i pomoći. Zahvaljujući
njemu, put do izdavanja ovog broja
bio je mnogo lakši. Gospodinu Zoranu
Ivankoviću isto tako dugujemo veliku
zahvalu što nam je izašao u susret
prilikom tiskanja časopisa.

Časopis se ne naplaćuje.

Adresa uredništva:
Klub studenata povijesti - ISHA
Zagreb
(za: Redakcija Pro tempore),
Filozofski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu,
Ivana Lučića 3, 10000 Zagreb

E-mail:
pt.redakcija@gmail.com
phillip.simetinsegvic@gmail.com